



Esbjerg Kommunes Handicappolitik



Esbjerg
Kommune





Handicappolitik – på forkant med udviklingen

Handicappolitikken er ledelinje for fremtidens indsats på handicapområdet i Esbjerg Kommune.

Handicappolitikken er et værktøj, der fastsætter den overordnede vision samt mål og fokusområder for forskellige temaer. Værktøjet giver borgere, politikere og de kommunale forvaltninger i Esbjerg Kommune en fælles platform for at udvikle handicapområdet.

FN's handicapkonvention trådte i kraft i Danmark den 23. august 2009. I takt med, at den implementeres i lovgivningen, vil den stille nye krav til kommunernes indsats på området.

Esbjerg Kommune vil med handicappolitikken være på forkant med udviklingen – inden for de økonomiske rammer, som byrådet fastsætter.

Den første del af handicappolitikken skitserer den generelle vision samt de overordnede værdier og rammer. Den anden del består af en række temaer med tilhørende mål og fokusområder.

Politikken evalueres i slutningen af hver byrådsperiode, første gang i 2013.

Esbjerg Kommunes handicappolitik er godkendt i byrådet den 15.03.2010.



Vision

Esbjerg Kommune er et tilgængeligt og inkluderende levested, hvor borgere med handicap har mulighed for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

Værdier

Samfundet beriges og styrkes af den mangfoldighed, der opstår, når alle borgere deltager aktivt i samfundslivet.

Borgere med handicap bidrager til samfundet med de ressourcer, de besidder.

Handicappolitikken skal give borgere med handicap mulighed for i videst mulige omfang selv at tage ansvar for:

- eget liv
- at udnytte sine evner
- at deltage i samfundslivet

Rammer

Ifølge byrådets beslutning den 18. juni 2007, skal Esbjerg Kommunes handicappolitik være formuleret med FN's standardregler om lige muligheder for handicappede og FN's handicapkonvention som centrale omdrejningspunkter.

Herudover bygger Esbjerg Kommunes handicappolitik på de fire grundlæggende principper for dansk handicappolitik:

Solidaritetsprincippet, som indebærer, at støtteforanstaltninger og ydelser til kompensation for handicap finansieres solidarisk via skattesystemet. Solidaritetsprincippet er udtryk for, at alle har et ansvar for at sikre, at mennesker med nedsat funktionsevne får de nødvendige ydelser, når behovet opstår.

Sektoransvarlighedsprincippet, som betyder, at den, der udbyder en ydelse, en service eller et produkt er ansvarlig for, at ydelsen er tilgængelig for mennesker med nedsat funktionsevne. Indsatsen på handicapområdet er dermed ikke fortrinsvis en opgave for socialsektoren, men rækker ind i andre områder som fx bolig-, trafik-, arbejdsmarkeds-, sundheds- og undervisningssektorerne.

Kompensationsprincippet, som indebærer, at samfundet tilbyder mennesker med nedsat funktionsevne en række ydelser og hjælpeforanstaltninger for at afhjælpe eller begrænse konsekvenserne af den nedsatte funktion mest muligt.

Ligebehandlingsprincippet, som indebærer, at alle sikres lige muligheder for at udvikle og nyttiggøre sine potentialer og udvikle færdigheder i overensstemmelse med den enkeltes evner. Ligebehandling vil derfor ofte betyde forskelsbehandling af mennesker, fordi borgere med handicap har andre forudsætninger end borgere uden handicap, og fordi borgere med handicap indbyrdes har vidt forskellige forudsætninger.

FN's handicapkonvention

Artikel 19 »Retten til et selvstændigt liv og til at være inkluderet i samfundet«:

Deltagerstaterne anerkender, at alle personer med handicap har lige ret til at leve i samfundet med samme valgmuligheder som andre, og skal træffe effektive og passende foranstaltninger til at gøre det lettere for personer med handicap fuldt ud at nyde denne rettighed samt fuldt ud at blive inkluderet og deltage i samfundet.

FN's handicapkonvention

Artikel 9 »Tilgængelighed«:

Med henblik på at gøre det muligt for personer med handicap at få et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets forhold skal deltagerstaterne træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til de fysiske omgivelser og transportmuligheder, den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og landdistrikter.

Målgruppe

Borgere med handicap omfatter personer, børn såvel som voksne, der har en betydelig eller varig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk¹ funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre².

Definition af handicapbegrebet

Handicap opstår, når en person med en funktionsnedsættelse møder en barriere i omgivelserne:

Funktionsnedsættelse + Barriere = Handicap

Funktionsnedsættelse + Kompensation = Lige muligheder

Denne definition af handicap gør, at handicappet ikke opfattes som et iboende karaktertræk ved borgeren, men som en barriere i omgivelserne. Derved bliver det muligt at kompensere for handicappet og derigennem at skabe lige muligheder for alle.

¹ Fx syns- og hørenedsættelser

² FN's handicapkonvention

FN's Standardregler om lige muligheder for handicappede

Det miljørelaterede handicapbegreb

17. Betegnelsen »funktionsnedsættelse« dækker et stort antal forskellige funktionsmæssige begrænsninger, der forekommer i alle befolkningsgrupper i samtlige lande i verden. Mennesker kan have funktionsnedsættelse på grund af en fysisk, intellektuel eller sansemæssig funktionshæmning, en medicinsk betinget tilstand eller en sindslidelse. Sådanne funktionshæmninger, tilstande eller sygdomme kan være af permanent eller forbigående art.

18. Betegnelsen »handicap« betyder tab eller begrænsning af mulighederne for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Den beskriver relationen mellem et menneske med funktionsnedsættelse og dets omgivelser. Formålet med denne betegnelse er at sætte fokus på mangler ved omgivelserne og mange af de i samfundet iværksatte aktiviteter, som for eksempel information, kommunikation og uddannelse, der forhindrer mennesker med funktionsnedsættelse i at deltage på lige vilkår med andre.

7 temaer

Esbjerg Kommune har valgt at arbejde med 7 temaer i sin handicappolitik:

- En sammenhængende indsats
- Kommunikation
- Tilgængelighed
- Uddannelse
- Arbejdsliv
- Bolig
- Foreningsliv, frivillighed og fritid

Temaerne forholder sig til handicappolitikens overordnede vision. Handicappolitikken fastsætter mål og fokusområder for hvert tema.

For hvert fokusområde følger konkrete handleplaner. Arbejdet med de konkrete handleplaner iværksættes straks efter byrådets endelige vedtagelse af handicappolitikken.

Vision

Esbjerg Kommune er et tilgængeligt og inkluderende levested, hvor borgere med handicap har mulighed for at deltage i samfundslivet på lige fod med andre.





En sammenhængende indsats



Det er målet

- at borgere med handicap oplever at få et sammenhængende tilbud

Derfor vil Esbjerg Kommune have særligt fokus på:

- at fremtidsperspektiv og helhedssyn i forhold til borgerens liv er tænkt ind i den kommunale indsats
- at borgere med handicap oplever, at der er en sammenhængende indsats på tværs af samtlige kommunale instanser
- at familier med børn med handicap i god tid oplever, at der er en sammenhængende indsats i overgangen fra barn til voksen
- at sikre en god information til borgere med handicap og deres pårørende i overgangssituationer fx ved fødsel/start på handicap og ved det 18 leveår om, hvilke rettigheder, muligheder og ansvar, borgeren med handicap har.
- at borgere med erhvervede funktionsnedsættelser og deres pårørende oplever sammenhæng i indsatserne

Kommunikation

Det er målet

- at borgere med handicap oplever at have tilgængelighed i forhold til kommunikation og information



Derfor vil Esbjerg Kommune have særligt fokus på

- at borgere med handicap får muligheder for og understøttes i at udnytte deres evner til at kommunikere
- at kommunens informationsmateriale i videst mulige omfang foreligger i alternative medier
- at skriftligt materiale (herunder skilte) udføres med høj læsbarhed
- at kommunens websider er tilgængelige, og de digitale selvbetjeningsløsninger er interaktive og brugervenlige.
- at gøre det nemt for borgere med handicap at få kontakt til den rette person i kommunen
- at borgere med et handicap, der i væsentlig grad vanskeliggør kommunikationen, kan få specialrådgivning og vejledning samt undervisning i kompenserende strategier og -teknikker
- at borgere med et handicap, der i væsentlig grad vanskeliggør kommunikationen, kan få kompenserende hjælpemidler og undervisning i at anvende hjælpemidlerne
- at netværk omkring borgere med et handicap, der i væsentlig grad vanskeliggør kommunikation kan modtage relevant rådgivning og undervisning.

FN's handicapkonvention

Artikel 21 »Ytrings- og meningsfrihed samt adgang til information«:

Deltagerstaterne skal træffe alle passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap kan udøve deres ret til ytrings- og meningsfrihed, herunder frihed til at søge, modtage og meddele oplysninger og tanker på lige fod med andre og ved alle former for kommunikation efter eget valg...

FN's handicapkonvention.

Artikel 9 »Tilgængelighed«:

Med henblik på at gøre det muligt for personer med handicap at få et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets forhold skal deltagerstaterne træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til de fysiske omgivelser og transportmuligheder, den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og landdistrikter. Disse foranstaltninger, som omfatter identifikation og afskaffelse af hindringer og barrierer for tilgængelighed, gælder bl.a. for:

... informations- og kommunikationstjenester samt andre tjenester, herunder elektroniske tjenester og nødberedskab.

Tilgængelighed

Det er målet,

- at borgere med handicap har bevægelsesfrihed og oplever de fysiske omgivelser som tilgængelige



Derfor vil Esbjerg Kommune have særligt fokus på

- at sikre, at ny og -ombygninger i kommunale bygninger og i det offentlige rum³ tilrettes efter den nyeste viden om tilgængelighed
- at eksperter i tilgængelighed rådføres ved væsentlige ombygninger og nybyggerier
- at reducere eksisterende barrierer for fysisk tilgængelighed i offentlige bygninger og i det offentlige rum
- at foretage tilgængelighedsrevision på større centrale projekter i det offentlige rum
- at fremme trafikikkerheden for borgere med handicap
- at det i lokalplanerne sikres, at byggeri og udearealer udformes under hensyntagen til de muligheder, som borgere med handicap har
- at give den rette information til borgere og erhvervsdrivende, så de kan være med til at forbedre tilgængeligheden

³ Kommunale og andre bygninger med offentlig adgang, torve, gaderum og rekreative områder.

FN's handicapkonvention

Artikel 9 »Tilgængelighed«:

Med henblik på at gøre det muligt for personer med handicap at få et selvstændigt liv og deltage fuldt ud i alle livets forhold skal deltagerstaterne træffe passende foranstaltninger til at sikre, at personer med handicap på lige fod med andre har adgang til de fysiske omgivelser og transportmuligheder, den information og kommunikation, herunder informations- og kommunikationsteknologi og -systemer, og de øvrige faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden, både i byområder og i landdistrikter. Disse foranstaltninger, som omfatter identifikation og afskaffelse af hindringer og barrierer for tilgængelighed, gælder bl.a. for:

FN's handicapkonvention

Artikel 20 »Personlig mobilitet«:

Deltagerstaterne skal træffe effektive foranstaltninger til at sikre personer med handicap personlig mobilitet med størst mulig uafhængighed, herunder ved:

... at lette den personlige mobilitet for personer med handicap på en måde og på et tidspunkt efter deres eget valg og til en overkommelig pris...

Uddannelse

Det er målet,

- at borgere med handicap har samme adgang til uddannelse som andre



Derfor vil Esbjerg Kommune have særligt fokus på

- at forberede børn med handicap i dagtilbud til skolestart
- at have fysisk tilgængelighed til uddannelsesinstitutionerne
- at give forældre til børn med handicap indflydelse på valg af skolegang
- at have relevante uddannelses tilbud til borgere med handicap, som trods kompensation i form af hjælpemidler og individuel støtte ikke magter et ordinært uddannelses tilbud
- at sørge for, at de nødvendige støttemuligheder er tilgængelige fra skolestart
- at sørge for, at alle borgere med handicap, oplever at få en relevant vejledning
- at sikre borgere med handicap adgang til oplysning, uddannelse og kulturel aktivitet

FN's handicapkonvention

Artikel 24 »Uddannelse«:

Deltagerstaterne anerkender, at personer med handicap har ret til uddannelse.

Med henblik på at virkeliggøre denne ret uden diskrimination og på grundlag af lige muligheder skal deltagerstaterne sikre et inkluderende uddannelses-system på alle niveauer samt livslang læring.

Ved virkeliggørelsen af denne rettighed skal deltagerstaterne sikre:

... at der foretages en rimelig tilpasning ud fra den enkeltes behov ...

... at personer med handicap får den nødvendige støtte i det almindelige uddannelsessystem til at lette deres effektive undervisning ...

... at der ydes effektive individuelle støtteforanstaltninger i omgivelser, der giver størst mulig akademisk og social udvikling i overensstemmelse med målet om fuld inkludering ...

Deltagerstaterne skal gøre det muligt for personer med handicap at lære livs- og socialt udviklende færdigheder for at lette deres fulde deltagelse i uddannelse og som medlemmer af samfundet på lige fod med andre.

Arbejdsliv

Det er målet

- at borgere med handicap så vidt muligt indgår i et almindeligt arbejdsliv
- at borgerne alternativt har mulighed for at få et beskæftigelsestilbud



Derfor vil Esbjerg Kommune have særligt fokus på: i den borgerrettede indsats:

- at informere borgere med handicap om mulighederne for at få støtte til ordinær eller støttet beskæftigelse
- at afklare og udvikle den enkelte borgers kompetencer i forhold til et godt jobmatch
- at informere borgere med handicap om retten til job i kombination med viden om forsørgelsesgrundlag

som arbejdsplads:

- at gå foran som det gode eksempel og ansætte borgere med handicap under skånende vilkår
- i sin rekruttering at signalere, at Esbjerg Kommune er en rummelig og mangfoldig arbejdsplads, hvor der er plads til alle

i den virksomhedsrettede indsats:

- at informere private virksomheder om mulighederne for løntilskud, kompensationsordninger, arbejdsplads-indretning, mentorordninger, hjælpemidler m.v.
- at sikre kvalificeret beskæftigelsesfremmende støtte
- at hjælpe virksomhederne til at være i stand til at skabe en god og rummelig arbejdsplads for borgere med handicap

FN's Handicapkonvention

Artikel 27. »Arbejde og beskæftigelse«:

Deltagerstaterne anerkender retten for personer med handicap til at arbejde på lige fod med andre, hvilket omfatter retten til at kunne tjene til livets ophold ved beskæftigelse, som de selv frit vælger eller påtager sig på et arbejdsmarked og i et arbejdsmiljø, der er åbent, inkluderende og tilgængeligt for personer med handicap. Deltagerstaterne skal sikre og fremme virkeliggørelsen af retten til arbejde, herunder for personer, der får et handicap i forbindelse med deres beskæftigelse, ved at tage passende skridt, herunder gennem lovgivning ...

Bolig

Det er målet

- at borgere med handicap har mulighed for at vælge en bolig, som tilgodeser den enkeltes behov



Derfor vil Esbjerg Kommune have særligt fokus på:

- i sine sektorplaner at sætte fokus på inklusion, boligstandard, geografisk spredning og valgmuligheder
- at sørge for, at det almene boligbyggeri er tilgængeligt for mennesker med handicap og også rummer særligt indrettede boliger
- at kunne tilbyde særlige boliger til borgere med meget omfattende og specielle hjælpebehov
- at give støttetilbud til borgere, der ønsker at bo i eget hjem
- at give mulighed for sociale fællesskaber mellem ligesindede
- at tilbyde særlige boliger for unge for at lette overgangen fra barn til voksen

FN's Handicapkonvention om handicappede borgeres boligforhold.

Artikel 19:

Deltagerstaterne anerkender

... at personer med handicap har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform ...

... at personer med handicap har adgang til et udvalg af støttetilbud i hjemmet og på boligområdet samt andre lokale støttetilbud, herunder den nødvendige personlige bistand for at kunne leve og være inkluderet i samfundet samt for at forebygge isolation fra eller udskillelse af samfundet ...

Foreningsliv, frivillighed og fritid



Det er målet

- at borgere med handicap bidrager til og drager nytte af det lokale foreningsliv og det frivillige sociale arbejde
- at børn og voksne med handicap har mulighed for at deltage i kultur-, idræts- og fritidsaktiviteter på lige fod med andre

Derfor vil Esbjerg Kommune have særligt fokus på:

- at kommunale fritidstilbud for børn og unge er tilgængelige og inkluderende, så barnet/den unge med handicap har mulighed for at dyrke venskaber og aktiviteter.
- at sørge for, at borgere med handicap orienteres om lokale muligheder for deltagelse i foreningsliv og fritidstilbud
- at støtte borgere med handicap, som ønsker at yde en frivillig indsats, fx ved at tilbyde lån af hjælpemidler
- at store fritids- og kulturbegivenheder bliver til i et samarbejde med handicaporganisationerne, så begivenhederne også opleves som relevante for borgere med handicap
- at idrætsforeninger og -klubber er inkluderende
- at samarbejde med handicaporganisationer og idrætsforeninger om at synliggøre mulighederne for deltagelse i idrætsaktiviteter
- at have en vifte af forenings- og klubtilbud, så forskellige behov kan tilgodeses, og så borgeren kan få et udviklende forenings- eller klubtilbud med mulighed for samvær med ligesindede
- at rådgive foreninger som ønsker at formulere en handicappolitik

FN's Handicapkonvention

Artikel 29 »Deltagelse i det politiske og offentlige liv«:

Deltagerstaterne skal sikre personer med handicap politiske rettigheder og muligheder for at nyde dem på lige fod med andre og forpligter sig til:

... aktivt at fremme et miljø, hvor personer med handicap effektivt og fuldt ud kan deltage i varetagelsen af offentlige anliggender uden diskrimination og på lige fod med andre, og at fremme deres deltagelse i offentlige anliggender, herunder ved:

... at deltage i ikke-statslige organisationer og foreninger, som beskæftiger sig med landets offentlige og politiske forhold, og i politiske partiers aktiviteter og administration...

... at etablere og melde sig ind i organisationer af personer med handicap med henblik på at repræsentere personer med handicap på internationalt, nationalt, regionalt og lokalt niveau ...



FN's Handicapkonvention

Artikel 30 »Deltagelse i kulturlivet, rekreative tilbud, fritidsaktiviteter og idræt«:

Deltagerstaterne anerkender retten for personer med handicap til at tage del i kulturlivet på lige fod med andre ...

Deltagerstaterne skal træffe passende foranstaltninger til at gøre det muligt for personer med handicap at udvikle og udnytte deres kreative, kunstneriske og intellektuelle potentiale...

Med henblik på at gøre det muligt for personer med handicap på lige fod med andre at deltage i rekreative tilbud samt fritids- og idrætsaktiviteter skal deltagerstaterne træffe passende foranstaltninger til:

... at tilskynde til og fremme, at personer med handicap i videst muligt omfang deltager i almene idrætsaktiviteter på alle niveauer...

... at sikre, at personer med handicap har adgang til idrætsfaciliteter, rekreative områder og turiststeder ...

... at sikre, at børn med handicap har adgang på lige fod med andre børn til at deltage i leg, rekreative tilbud samt fritids- og idrætsaktiviteter ...

... at sikre, at personer med handicap har adgang til tilbud fra arrangører af rekreative tilbud, samt turist-, fritids- og idrætsaktiviteter ...



Handicaprådet

Handicaprådet har til formål at rådgive byrådet i handicap-politiske spørgsmål og formidle synspunkter mellem borgerne og byrådet om lokalpolitiske spørgsmål, der vedrører borgere med handicap. Handicaprådet er således en vigtig samarbejdspartner på handicapområdet for både det politiske niveau og for forvaltningerne.

Esbjerg Kommunes Handicapråd har 14 medlemmer, heraf 7 udpeget af lokale handicaporganisationer.

Handicaprådet kan tage spørgsmål af mere generel karakter op til drøftelse og komme med forslag til såvel politiske som administrative initiativer. Rådets virksomhed omfatter således alle spørgsmål vedrørende handicap på tværs af sektorer.

Denne tværgående status medfører, at alle udvalg og forvaltninger må forudsættes at have løbende dialog med Handicaprådet om handicaprelaterede spørgsmål.

Handicaprådet har sin egen hjemmeside:
www.handicapradaet.esbjergkommune.dk



Esbjerg
Kommune